

Norsk Jernbanemuseum
Postboks 491
2304 HAMAR

Att.:

Saksbehandler: Jonny Pedersen, 22995952
Vår ref.: 25/718-12
Deres ref.:
Dato: 26.06.2025

Tilsynsrapport

Norsk Jernbanemuseum - Tilsyn 2025

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et tilsyn av Norsk Jernbanemuseum (NJM). Tilsynet ble gjennomført som et dokumenttilsyn, jf. vårt brev av 14. mars 2025.

Vårt revisjonslag bestod av Jonny Pedersen (tilsynsleder) og Ine Ancher Grøn (fagrevisor).

Kontaktperson fra virksomheten var Stig Sætermo.

Tema for tilsynet var å avklare om driften av deres virksomhet er i samsvar med jernbanelovgivningen, med vekt på følgende tema:

- Varsling og rapportering av jernbaneulykker og jernbanehendelser mv.
- Overvåkning
- Integrasjon av menneskelige og organisatoriske faktorer
- Lærdom fra ulykker og hendelser

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Et avklaringsmøte ble gjennomført på teams den 12. mai 2025. Agenda for møtet var:

- Hvordan gjennomfører og dokumenterer NJM effektevalueringer for alle tiltak, inkludert tiltak fra risikovurderinger
- Strategi for menneskelige og organisatoriske faktorer inkludert prosedyre
- Oppdatert Sikkerhetsoppfølgingsplan (SOP) med frister for tiltak og en beskrivelse eller sporing hvor tiltakene er hentet fra (f.eks. risikovurdering). Bruk gjerne SOP fra 2024 som et eksempel

Det ble ført et referat fra møte som ble sendt til NJM den 12.mai 2025. NJM har i e-post datert 28. mai 2025 gitt tilbakemelding på at de ikke har merknader eller kommentarer til referatet.

Under tilsynet ble det avdekket svakheter i NJM sitt sikkerhetsstyringssystem. Virksomhetens oppfølging av forbedringsområder i sikkerhetsstyringssystemet som ble ført som «issues» i tildelingen av sikkerhetssertifikat er mangelfull.

Ved tildeling av sikkerhetssertifikat var følgende punkter satt som «issues»

- Krav til gjennomføring av en effektevaluering av tiltak (Issue – S-20220429-001-007)
- Utarbeidelse av en Strategi for menneskelige og organisatoriske faktorer inkludert prosedyre (Issue-S-20220429-001-012)
- Oppfølging av identifiserte tiltak, herunder en sikkerhetsoppfølgingsplan – (Issue-S-20220429-001-006)

Det ble informert om at NJM ikke har gjennomført effektevaluering av tiltak, og at de heller ikke har noen prosedyre eller retningslinjer for hvilke tiltak som skal effektevalueres og på hvilken måte. NJM informerte om at aktiviteten er på et minimum i virksomheten. NJM har ikke utført effektevaluering av tiltak etter risikovurderinger da det ikke er gjort nye risikovurderinger siden 2023. NJM opplyste om at det gjennomføres operative kontroller og vedlikehold av materiell. På sistnevnte punkt opplyste NJM også at de mangler et system for å gjennomføre effektevaluering av gjennomførte tiltak. Dette punktet følges opp med vedtak da det er et avvik.

Videre opplyste NJM om at strategi for menneskelige og organisatoriske faktorer inkludert prosedyre for dette ikke er på plass. NJM har utarbeidet et utkast til strategi og en prosedyre, men denne er ikke en del av sikkerhetsstyringssystemet p.d.d. NJM har et mål å få dette på plass ved søknad om nytt sikkerhetssertifikat i 2027. En person er ansatt, og begynner i juni 2025. Vedkommende vil blant annet få ansvar for kompetanse, og være med på arbeidet med å få på plass strategi for menneskelige og organisatoriske faktorer inkludert prosedyre før søknaden om fornyelse sendes inn desember 2026. NJM informerte om at de i tillegg vil ha behov for ekstern hjelp til dette arbeidet, og vil leie inn egnet kompetanse. SJT forutsetter at dette er på plass ved en fornyelse av sikkerhetssertifikatet.

NJM viste og forklarte også sikkerhetsoppfølgingsplanen (SOP) for 2024. Tiltak i SOP er en opplisting av nødvendige tiltak som virksomheten mener er nødvendig. Listen endres noe fra det ene året til det andre, men flere av punktene er gjentakende (for eksempel ledelsens gjennomgåelse). Det ble også informert om at tiltak som ikke blir utført videreføres til neste års SOP. NJM har levert en SOP gjeldende for 2025 som inkluderer frister for tiltak og en oversikt over tiltak. Det ble informert om at den oppdateres løpende. SJT har ingen merknader til dette punktet.

Tilsynsrapporten inneholder ett vedtak.

NJM har ikke gitt en uttalelse til utkast til tilsynsrapport.

Vedtak

1. Vedtak om dokumentasjon av effektevalueringer

Vi har fattet følgende vedtak:

Norsk Jernbanemuseum må dokumentere at de gjennomfører effektevalueringer for alle tiltak, inkludert tiltak fra risikovurderinger.

Norsk Jernbanemuseum skal innen **22. august 2025** sende SJT dokumentasjon på at de har et system som gjennomfører effektevalueringer for alle tiltak, inkludert tiltak fra risikovurderinger. Norsk Jernbanemuseum må også sende SJT tre eksempler på gjennomførte tiltak som er effektevaluert.

Hva regelverket sier

Følgende krav fremkommer i CSM SMS vedlegg I punkt 6.1.1.

6.1.1. Organisasjonen skal foreta overvåking i samsvar med forordning (EU) nr. 1078/2012

- a) for å kontrollere om alle prosessene og prosedyrene i sikkerhetsstyringssystemet, herunder driftsmessige, organisatoriske og tekniske sikkerhetstiltak, anvendes riktig og er effektive,
- b) for å kontrollere om sikkerhetsstyringssystemet som helhet anvendes riktig og gir de forventede resultater,
- c) for å undersøke om sikkerhetsstyringssystemet oppfyller kravene i denne forordning,
- d) for å fastslå og gjennomføre korrigerende tiltak og vurdere hvor effektive tiltakene er (se nr. 7.2. Kontinuerlig forbedring), ved behov, dersom relevante tilfeller av manglende samsvar med bokstav a), b) og c) blir oppdaget.

Hva vi fant under tilsynet

NJM har ikke gjennomført effektevaluering av tiltak, og de har heller ikke noen prosedyrer eller retningslinjer for hvilke tiltak som skal effektavaleres, og på hvilken måte. Det er ikke utført effektevaluering av tiltak etter risikovurderinger da NJM ikke har gjort nye risikovurderinger siden 2023. NJM opplyste om at de gjennomfører operative kontroller og vedlikehold av materiell. På sistnevnte punkt opplyste NJM også at de mangler et system for å gjennomføre effektevaluering av gjennomførte tiltak.

Deres uttalelse til varsel om vedtak

NJM har ikke gitt en uttalelse og tilbakemelding til varsel om vedtak.

Vår vurdering

NJM har ikke lagt frem dokumentasjon på at de har gjennomført effektevalueringer for alle tiltak, inkludert tiltak fra risikovurderinger. Det at NJM ikke kan legge frem dokumentasjon på at effektevalueringer for alle tiltak, inkludert tiltak fra risikovurderinger er gjennomført, er alvorlig. Det er alvorlig fordi NJM var informert av SJT om denne svakheten i styringssystemet ved tildeling av sikkerhetssertifikat som et «Issue – S-20220429-001-007».

I forbindelse med tildelingen av sikkerhetssertifikatet kan det bli avdekket svakheter («issues») med virksomhetens sikkerhetsstyringssystem. Svakheten blir liggende i One-stop shop og det er en forutsetning for det tildelte sikkerhetssertifikatet at «issues» skal følges opp av virksomheten.

Dette er derfor et avvik fra CSM SMS vedlegg I punkt 6.1.1. bokstav a) til d).

Andre forhold

Vi har ikke notert andre forhold som vi anser som relevant å rapportere i forbindelse med dette tilsynet.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

26.06.2025

Katherine Hui
senioringeniør

Jonny Pedersen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

I henhold til jernbaneloven¹ § 11 kan vi føre tilsyn og fatte vedtak. Vi varsler om vi vil fatte vedtak etter forvaltningsloven² § 16. Vedtak om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i jernbaneloven § 11.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Hvordan kan dere sende dokumentasjon?

Vennligst send deres dokumentasjon ved å benytte skjemaløsningen på våre nettsider: [Skjema for innsending av dokumentasjon](#). Oppgi rapportnummer ved innsending av dokumentasjon.

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk. Vi publiserer ikke våre rapporter fra tilsyn med sikring i henhold til offentleglova, jf. sikringsforskriften^[2], og heller ikke rapporter fra tilsyn med nasjonal beredskap i henhold til offentleglova på våre nettsider.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Vennligst angi tilsynsnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven)

² Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

³ Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)

^[2] Forskrift om sikring på jernbane FOR-2022-01-19-100 01.07.2022